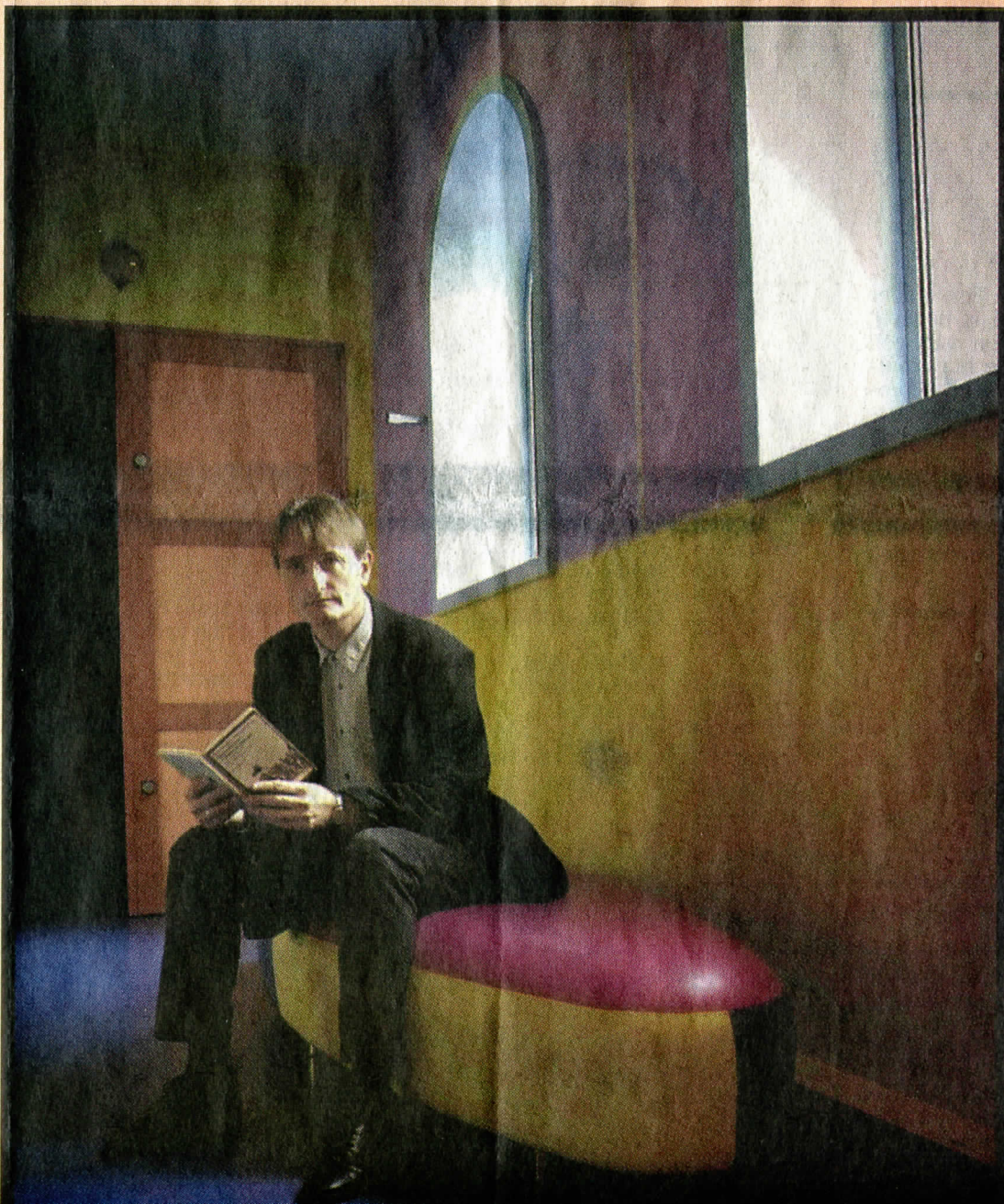

Het favoriete boek van: Eddy de Jonge

Een Rus over zichzelf en zijn land

Kan een mens zijn eigen ware levensverhaal schrijven? Kan hij eerlijk zijn over zijn drijfveren, over zijn verhoudingen met anderen? Die vragen komen wel eens bij je op als je een dagboek of een autobiografie leest. Neem nou de Franse schrijver Julien Green die meer dan zeventig jaar een dagboek bijhield en al die pagina's ook publiceerde. Gunt hij je nu echt een blik in zijn keuken of houdt hij zijn lezers op een gepaste afstand? Feit is dat het lezen van dergelijke egodocumenten heel boeiend kan zijn. Dat vindt ook Eddy de Jonge. De adjunct-directeur van het Groninger Museum vindt het prachtig om de herinneringen van schrijvers tot zich te nemen. Die van de Oostenrijker Stefan Zweig bijvoorbeeld. Maar zijn favoriete autobiografie is geschreven door Konstatin Paustovski. Deze auteur vertelt in zes kloeke delen hoe hij in het begin van de twintigste eeuw leefde en hoe zijn land werd van tsarendom tot het communistische

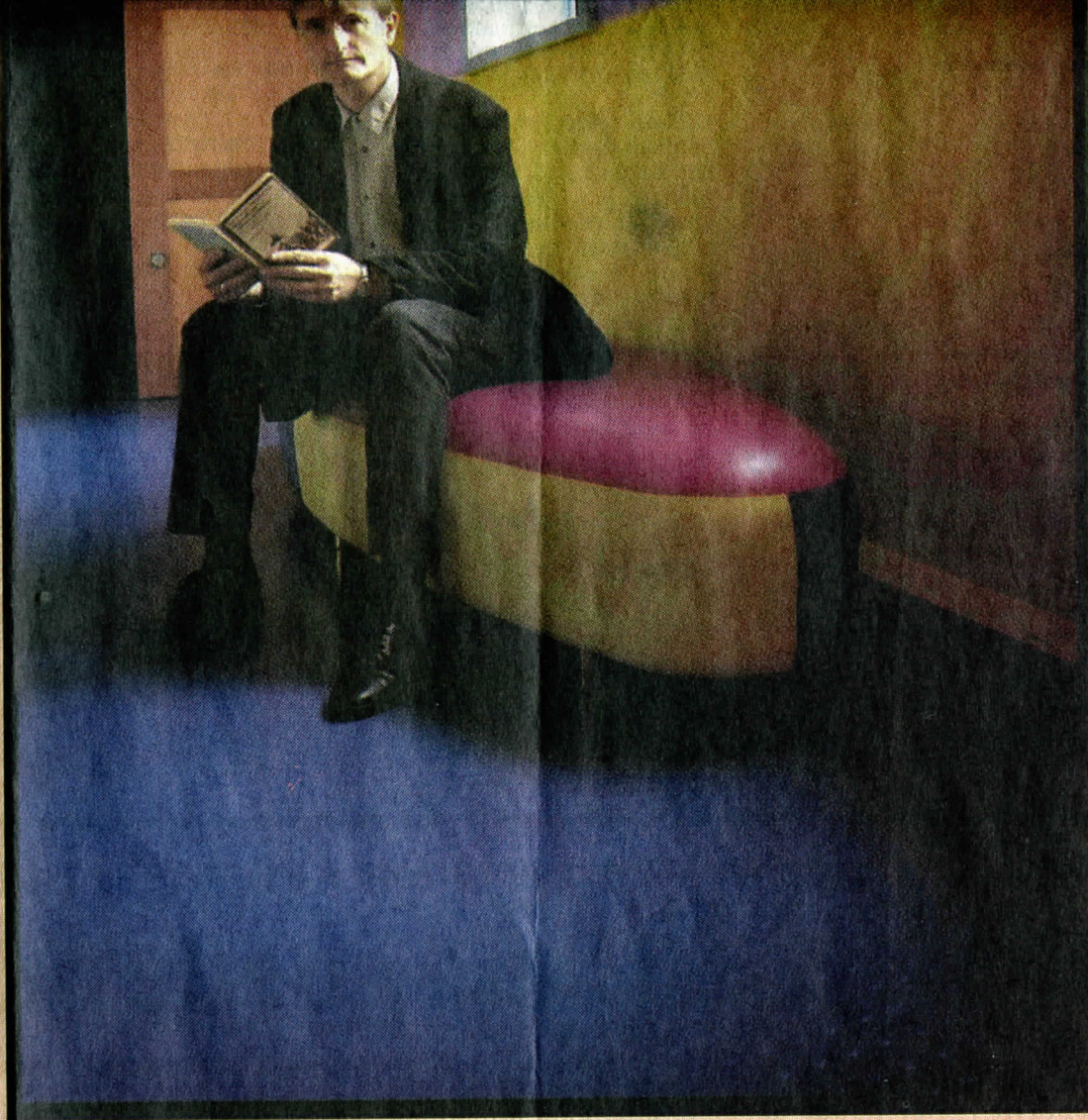
◀ Eddy de Jonge werd als student geconfronteerd met Oost-Europese literatuur.

Foto: Corné Sparidaens

ven. Ik heb daarna ook andere boeken van Paustovski proberen te lezen, romans en verhalen maar dat vond ik niks. Die boeken interesseerden me niet zo. Het was toch vooral zijn autobiografie."

Die zes delen worden ook door de critici als het meesterwerk van de auteur beschouwd, zelfs als één van de grote werken uit de literatuur van de Sovjetperiode. Paustovski was echter geen schrijver die zo maar mee liep met de meute. De persoonlijke vrijheid van de schrijvers en andere kunstenaars stond voor

afstand? Feit is dat het lezen van dergelijke egodocumenten heel boeiend kan zijn. Dat vindt ook Eddy de Jonge. De adjunct-directeur van het Groninger Museum vindt het prachtig om de herinneringen van schrijvers tot zich te nemen. Die van de Oostenrijker Stefan Zweig bijvoorbeeld. Maar zijn favoriete autobiografie is geschreven door Konstatin Paustovski. Deze auteur vertelt in zes kloeke delen hoe hij in het begin van de twintigste eeuw leefde en hoe zijn land werd van tsarendom tot het communistische vaderland. 'Een levensverhaal', luidt de titel van dit monumentale werk.

◀ **Eddy de Jonge werd als student geconfronteerd met Oost-Europese literatuur.**

Foto: Corné Sparidaens

ven. Ik heb daarna ook andere boeken van Paustovski probe- ren te lezen, romans en verha- len maar dat vond ik niks. Die boeken interesseerden me niet zo. Het was toch vooral zijn au- tobiografie."

Die zes delen worden ook door de critici als het meester- werk van de auteur be- schouwd, zelfs als één van de grote werken uit de literatuur van de Sovjetperiode. Pau- stovski was echter geen schrij- ver die zo maar mee liep met de meute. De persoonlijke vrij- heid van de schrijvers en an- dere kunstenaars stond voor hem voorop, ook in een land waarvan de bazen het individu minder belangrijk achtten. Hij reisde veel en schreef versla- gen van die tochten. Zijn stijl wordt soms vergeleken met die van de negentiende-eeuwen Toergenjev en dan weet je hoe groot Paustovski was.

De Jonge heeft andere boeken over die woelige jaren uit de Russische geschiedenis gele- zen en heeft zo een behoorlijke kennis over dat onderwerp verworven. Kennis van de Duitse literatuur heeft hij ook. Thomas Mann is een favoriet diens roman Buddenbrooks vooral. En dan is er Stefan Zweig. „Ik vind hem erg goed en heb zijn autobiografie 'Een leven van gestern' ook gelezen. Ik lees de Duitse schrijvers in hun eigen taal. Franse boeken lees ik vertaald. Céline vind ik bij- voorbeeld mooi. Maar ik lees ook wel detectives." Dat lezer gebeurt 's avonds en tijdens de weekeinden. Zijn werk vraagt veel van hem maar tijd voor de literatuur maakt hij wel. En dan kijkt hij het liefst in de keuker van grote schrijvers.

GD 11-10-01

Door Marcel Looden

Je zou verwachten dat de 44-jarige De Jonge het dichtst bij huis zou zoeken. Hij was vele jaren de directeur van het Veenkoloniaal Museum in Veendam, werkt nu dus bij de grotere broer in de Stad en speelt in de Groningstalige folkgroep Törf. Een echte Groninger dus maar zijn favoriete schrijver leefde vele kilometers ver weg, in het

oosten van Europa. Hij ont- dekte de levenskroniek van Paustovski twintig jaar geleden toen hij sociologie studeerde. „Ik was erg geïnteresseerd in de geschiedenis van de Russi- sche Revolutie, hoe de mensen die tijd beleefden. Ik leende één van de delen van een vriend, ze waren toen te duur om te ko- pen, en ik begon te lezen en bleef lezen.”

De Jonge had het gevoel in de bioscoop te zitten en naar een spannende film te kijken. „Hij beschrijft zijn eigen leven maar

ook wat er allemaal in zijn land gebeurt. Hij begint zijn verhaal voor de Eerste Wereldoorlog en gaat door tot in de jaren twintig, tot de dood van Lenin. Hij reist veel en beschrijft ver- schillende plekken en doet dat op een prachtige manier. Alle politieke gebeurtenissen, de machtsovername door de com- munisten, bekijkt hij zonder vooroordeel. Hij geeft geen oordeel over het Rode Leger of het Witte Leger, hij beschouwt alleen maar en door zijn ogen beleef je heel goed wat er ge-

beurt. Het is niet zo dat hij hele- maal geen emoties toont. Hij vindt het vreselijk dat zoveel mensen sneuvelen in die strijd.”

Het eerste deel werd verslon- den, de andere volgden. Toen De Jonge meer financiële mo- gelijkheden had kocht hij de boeken zelf. „Ze zijn in het Ne- derlands verschenen in de mooie serie Privé-domein van de Arbeiderspers. Het zijn boe- ken waar ik echt met ontzet- tend veel plezier in heb gelezen en die me altijd zijn bijgeble-